

Vilkår for pædagogikken

Af Hanne Marie Kristensen,
Vidensteamets sekretariat

Vi er alle optagede af at undersøge, hvad der virker på det sociale område, og vi ser gerne, at de pædagogiske metoder, vi anvender, har en ”dokumenteret effekt”.

Men lykken er ikke gjort blot ved at vælge en metode, der beviseligt har fungeret godt andre steder. De pædagogiske metoders effekt afhænger også af de vilkår, de fungerer under.

På dagtilbudsområdet gennemgår SFI i en ny forskningsoversigt de senere års internationale forskning og kan dermed præsentere et billede af, hvordan kvalitetsforskelle i børnehaver påvirker børns udvikling. Konklusionen er, at børn, der går i ”højkvalitetsbørnehaver”, bliver mere intelligente, mere skoleparate og får bedre jobmuligheder.

Men hvad kendetegner så disse børnehaver de luxe? Hvad er det, de kan?

I en del af de undersøgelser, der indgår i oversigten, er der lagt vægt på, at personalet har en specialiseret uddannelse eller deltager i efteruddannelse. Samtidig skal der være tid til at planlægge, reflektere og evaluere og mulighed for ekstern supervision.

Ikke et ord om, hvad det er for en pædagogik, de anvender!

Ikke at pædagogikken er ligegyldig. Pointen er, at faktorer som normering og uddannelse er afgørende forudsætninger for, at den overhovedet kan praktiseres. I tilgift får pædagogerne bedre mulighed for at være lydhøre over for børnenes behov, fordi de har mere tid, og fordi de har erhvervet sig en bedre indsigt i børns sociale, kognitive og følelsesmæssige udvikling.

Denne pointe er de tre første artikler i dette nummer af VidensTema på hver deres måde også bærere af.

Det centrale for dem er, at pædagogikken er på en næsten umulig opgave, hvis den må operere inden for rammer, der modarbejder intentionerne i de forskellige faglige metoder.

I artiklen ”Pædagogik og boligindretning” er der f.eks. fokus på, hvordan organisering, arkitektur og boligindretning kan arbejde både med og imod den pædagogiske indsats.

”Struktur er ikke noget, man bare gør en gang imellem” er historien om, hvor stor betydning, det har haft for Mikkel, at hans hverdag – både i forhold til de fysiske rammer, et stabilt personale og faste rutiner – nu er blevet overskuelig, genkendelig og tryk.

Endelig er der i artiklen ”Nu kan vi rumme flere komplicerede sager” et eksempel på, at både driftsherre, botilbud, personale og beboer har haft stor gavn af at satse på både bedre normering og faglig opkvalificering.

De pædagogiske metoder eksisterer ikke i et vakuum.

Hvad er en anerkendende tilgang f.eks. værd, hvis pædagogerne ikke har den tid eller den indsigt i beboerens behov eller bevæggrunde, som det kræver?

Hvor langt kan man nå med en ro-givende pædagogik, når det, der frustrerer beboeren, måske er en flagrende boligindretning eller en uoverskuelig hverdag?

Og hvordan kan en pædagog i det hele taget koncentrere sig om at være pædagog og omsorgsperson, når han/hun samtidig er bange for overfald eller trusler?

Kilde:

Mogens Nygaard Christoffersen og Alva Albæk Nielsen:
Børnehavens betydning for børns udvikling – en forskningsoversigt, SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, sept. 2009.